

Oogsten wat gegroeid is

Het oogsten is een van de belangrijke werkzaamheden van de suikerbietenteelt. Het is de kunst om alle in het veld gegroeide suiker af te leveren. Onder de juiste omstandigheden rooien en het beperken van bietverliezen kan tot tien procent meer tonnen opleveren. De grote winst zit onder andere in een betere afstelling van de rooier. Let hierbij op kopwerk, puntbreuk en verlies van hele bieten.

Wel kop, geen groen

Kop niet te diep, maar verwijder wel al het blad. Het IRS adviseert u de suikerbieten zodanig te ontbladeren en te koppen dat maximaal 5% bladsteelresten langer dan 2 cm heeft en maximaal 5% te diep gekopt is (zie figuur 1).

Voorkom teveel puntbreuk

Puntverliezen zijn afhankelijk van de machineafstelling. Puntbreuk is deels onvermijdbaar vanwege het streven om de grondtarra te beperken, maar is vaak hoger dan nodig. De belangrijkste oorzaken zijn te intensief reinigen en te hoge toerentallen van de zonnen in relatie tot de omstandigheden. Bij puntbreuk door droge, harde grond is het advies: dieper rooien. Met gerichte aandacht is puntbreuk fors te beperken.

Spoor lekken op

Jaarlijks blijven in Nederland meer dan 1.000 vrachtwagens aan hele bieten achter

Foto 1 en 2. De punt zit er vaak na het lichten nog aan. Links bij aangedreven rooiwielen. De rechterfoto is van rooi scharen en toch zit ook daar de punt er nog aan. Als u na reiniging het breukvlak tot 2 cm weet te beperken, treedt er geen bietverlies op. Bij een diameter van 4 cm is er al 5% verlies.

Figuur 1. Advies voor kopwerk.

		advies	toelichting
biet met bladresten		<5%	Bladresten zijn zeer nadelig bij bewaring en suikerwinning. Bij meer dan 15% bieten met bladstelen volgt een boete. Bij meer dan 30% bieten met bladstelen wordt de levering geweigerd.
goed gekopt		>90%	Links de ideaal gekopte biet. Bij dit kopwerk is het verlies minimaal. De rechtse biet toont de ondermarge van wat wordt bestempeld als goed kopwerk.
te diep gekopt		<5%	Te diep koppen kost geld. Bij te diep koppen zijn de vaatbundelringen van de biet zichtbaar. Kopwerk opnieuw instellen als meer dan 1 op de 20 bieten te diep gekopt is.
scheef gekopt		<3%	Scheef koppen geeft bietverlies en/of bladresten. Belangrijkste oorzaken: te snel rijden (sneller dan circa 6 km per uur) of het gebruik van botte kopmessen.

in het veld. Gemiddeld zijn de verliezen aan hele bieten een halve ton per hectare, met uitschieters tot vier ton! Belangrijkste oorzaken zijn het niet goed aansluiten van rooien en zaaien, het verkeerd doorsteken van het perceel en technische oorzaken, zoals wegspringen bij de scharen, de aansluiting tussen scharen en zonnen, overlopen van de opvoerband en lekken in de machine door slijtage en breuk van spijlen. Probeer de lekken snel te vinden en te verhelpen.

Biet laat het verhaal zien

Door de geoogste biet te bekijken, kunt u heel veel zien waar het in de rooier mis ging. Suikerbietsignalen (zie ook kader op pagina 13) kan helpen bij het verbeteren van de afstelling van de rooier. Beoordeel samen met de machinist ter plekke het rooiwerk en pas waar nodig de afstelling aan voor een perfect resultaat.

Jurgen Maassen en Frans Tijink